

At undersøge

For undersøgelser er der et spørgsmål, der skal besvares. Det kan være:

Undersøg hvad der i tabellerne kan udledes om dansk økonomi,

eller

Undersøg hvad tabellerne viser om ligestilling blandt indvandrere.

Til undersøgelsesopgaver følger altid flere bilag med enten figurer eller tabeller med statistisk materiale. Det er vigtigt, at du ikke redegør om alt fra bilagene, men i stedet fokuserer din besvarelse på spørgsmålet.

Det er oftest nemmest at behandle bilagene et ad gangen, men en bedre fremgangsmåde er at tage udgangspunkt i opgavespørgsmålet og inddrage bilagene i en mere relevant rækkefølge – de bilag der omhandler beslægtede emner behandles sammen. Desuden vil nogle af bilagene kunne anvendes i sammenhæng. F.eks. vil en tabel med BNP og en tabel med arbejdsløshed kunne bruges til at sige, at der er sammenhæng mellem BNP og arbejdsløshed i en krise – når den ene falder, falder den anden også.

Når du undersøger, hvad tabellerne viser, er det afgørende, at du har forstået figurerne og tabellerne korrekt. Undersøgelsen kræver desuden dokumentation, dvs. du skal vise, hvordan du når frem til dine konklusioner. Dette gøres ved at inddrage taleksempler fra tabellerne/figurerne, gerne med inddragelse af egne beregninger. F.eks.

Arbejdsløsheden har været konstant faldende fra 6% til 4,2% over de seneste fem år, hvilket er et fald på 1,8 procentpoint eller ca. 30%.

I din gennemgang af bilagene skal du inddrage din samfundsvidenskabelige viden og begreber til at fortolke bilagene, dvs. du skal inddrage samfundsvidenskabelig viden og begreber til at svare på, hvad bilagene viser om opgavespørgsmålet.

Du skal altid afslutte med en opsummering, der besvarer opgavespørgsmålet.

Oversigt: At undersøge

1. Beskriv kort hvor bilagene kommer fra og handler om.
2. Undersøg hvad bilagene viser. Her skal du inddrage taleksempler fra bilagene. Vær opmærksom på om nogle af bilagene viser noget i sammenhæng.
3. Inddrag samfundsvidenskabelig viden og begreber.
4. Opsummer med fokus på opgavespørgsmålet.

Eksempel: At undersøge

Opgaven kunne lyde:

Undersøg, hvad der af materiale i bilag C1, kan udledes om danskernes sundhed.

Besvarelse

Bilag C1 er fra to forskellige statistiske undersøgelser om danskernes sundhed. Bilagene er fem oversigter over svar fra respondenter om forskellige sundhedsindikatorer fordelt på henholdsvis køn, alder, uddannelse, erhverv og region.

Ser vi først på forskel i sundhed mellem kønnene, så viser tabel 1, at i forhold til køn lider en større procentdel af kvinder under dårligt fysisk helbred 12%, mens det kun gør sig gældende for 8,2% af mændene. Både tabel 1 og 2 viser desuden, at 24,2% af kvinderne har et højt stressniveau, mens det kun er 17,2% af mændene. Derimod har mændene en værre sundhed på tre andre parametre. Tabel 1 viser at 10,3% mænd overskrider hjøriskogrænsen for alkoholindtagelse, 18,6% er daglige ryger og 54,3% er moderat eller svært overvægtige. For kvinderne overskrider 6,8% hjøriskogrænse for alkoholindtagelse, 15,5% er daglige ryger og 40,7% er overvægtige. Samlet set viser bilagene at, der er forskel på mænd og kvinders sundhed, hvor kvinderne er mere stressede og har dårligere helbred, så drikker mændene mere, ryger mere og er mere overvægtige. For både mænd og kvinder gør det sig desuden gældende, at overvægt er det mest udbredte sundhedsproblem.

Det største forskel i sundhed ser man dog i mellem forskellige sociale grupper. Specielt uddannelsesniveau men også erhverv har afgørende betydning for sundhed. For alle sundhedsindikatorerne i tabel 1 falder andelen af personer med negativ sundhedstilstand med højere uddannelse. Mest markant er, at 26,3% af de der har grundskole som højeste uddannelse, har et dårligt fysisk helbred, mens det kun gør sig gældende for 7,6% med KVU, 7,2% med MVU og kun 3,6% med en lang videregående uddannelse. Samme sammenhæng mellem uddannelse og sundhed gør sig også gældende for stress, alkoholindtagelse, rygning og overvægt. Figur 2 og 3 kan også bruges til at undersøge sammenhængen mellem uddannelsesniveau og sundhed. For disse to figurer er konklusionen dog ikke entydig. Begge figurer omhandler ønsket om at holde med at rygere og nedsætte alkoholforbruget. Blandt rygere er der ingen entydig sammenhæng mellem uddannelsesniveau og ønsket om at holde med at ryge, mens der blandt folk med højt alkoholindtag er en svag sammenhæng, hvor ca. 10% flere af de med højt uddannelsesniveau ønsker at nedsætte forbruget. Samlet set viser figurerne at jo højere uddannelsesniveau, jo færre sundhedsproblemer.

Afslutningsvis kan det dermed konkluderes at overvægt er det mest udbredte sundhedsproblem, samt at køn og specielt uddannelsesniveau har betydning for sundhed. Mænd ryger og drikker mere og flere er overvægtige end kvinder, mens kvinder i højere grad lider af dårligt helbred og er stressede. For uddannelse gør det sig for alle medtagne sundhedsindikatorer gældende, at jo højere uddannelse, jo færre sundhedsproblemer. Derimod er der ikke entydige sammenhænge mellem alder og sundhedsniveau.